

Štovski ŽELEZAR

Leto XX.

1981

MAJ 1981.

ST. 10

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Kadri in kadrovska problematika 1980

Zahtevni in zaostreni pogoji gospodarjenja v zadnjem obdobju terjajo tudi pri izvajanju kadrovske politike v DO in sleherni TOZD oziroma DS vse bolj načrtno, strokovno in usklajeno. Delovanje vseh nosilcev oziroma izvajalcev kadrovske politike, ki je širše opredeljena v družbenih dogovorih o temeljih kadrovske politike na ravni občine in SRS, kakor tudi v planskih dokumentih in samoupravnih aktih DO, TOZD in DS.

Delavski svet Železarne Štore je v svojem programu dela za leto 1981 posvetil veliko pozornost kadrovske dejavnosti, kar se odraža v tem, da uvršča v svoje dnevne rede sej obravnavo posameznih področij iz kadrovske dejavnosti (zaposlovanje, OD, izobraževanje, družbeni standard, zdravstveno in tehnično varstvo, samoupravno in informativno dejavnost itd.).

Realizacija plana zaposlenih v letu 1980

TOZD oz. DS	Plan 1980		Sklenili del. razm.			Prek. del. razm.			Stanje 31. 12.	% realiz.
	Plan	Stanje 1. 1. 1980	v DO	razp.	skup.	iz DO	razp.	skup.		
Elektroplavž	112	105	12	6	18	14	—	14	109	97,3
Jeklarna	180	167	46	5	51	32	4	36	182	101,1
Valjarna I	260	267	51	5	56	52	5	57	266	102,3
Valjarna II	250	250	54	7	61	47	5	52	259	103,6
Jeklovlek	105	97	12	6	18	8	2	10	105	100,0
Livarna I	216	211	30	4	34	31	1	32	213	98,6
Livarna II	344	342	67	8	75	78	8	86	331	96,2
MO	220	211	31	8	39	32	10	42	208	94,6
TT	214	220	50	9	59	52	8	60	219	102,3
Energetika	112	110	7	2	9	8	5	13	106	94,7
Vzdrževanje	443	446	61	5	66	52	7	59	453	102,3
Transport	151	149	7	—	7	14	2	16	140	92,7
Kontr. kakov.	139	136	2	4	6	6	4	10	132	95,0
GKSG	125	121	16	3	19	11	3	14	126	100,8
DPG	79	79	14	1	15	10	2	12	82	103,8
Pripr. proizvod.	63	63	7	3	10	3	7	10	63	100,0
Ekonom. in org.	39	37	4	4	8	4	1	5	40	102,6
Inv. in razv.	70	74	2	2	4	3	4	7	71	101,4
Komerc. p.	168	167	11	3	14	11	2	13	168	100,0
Finanč. p.	70	64	11	1	12	2	2	4	72	102,9
Kadrovske in splošne zadeve	128	127	5	2	7	13	6	19	115	89,9
Skupaj DO	3.488	3.443	500	88	588	483	88	571	3.460	99,2

Skozi vse leto smo imeli velike težave pri zagotovitvi zadostnega števila delavcev za oba TOZD livarn. Zaradi težkih pogojev dela je tu tudi največja fluktuacija, novi delavci pa se zelo neradi zaposlijo v teh TOZD. Tudi v TOZD MO nam primanjkuje večje število strugarjev, ki pa jih bomo pridobili že v prvi polovici leta 1981. V drugi polovici leta 1980, predvsem pa v zadnjih mesecih, se je situacija pri zaposlovanju precej spremenila v primerjavi s prejšnjimi leti. Vedno večja je ponudba delavcev, fluktuacija pa se zmanjšuje. V takšnih pogojih bomo lažje zagotovili ustrezni kader za potrebe vseh TOZD in DS.

**Dopisujte in oblikujte
z nami
naše glasilo**

Kot smo že omenili, se je fluktuacija v primerjavi z letom 1979 zmanjšala. Dejansko je prekinilo delovno razmerje 379 delavcev, kar je za 77 delavcev oziroma 16,9% manj kot v prejšnjem letu. V JLA je odšlo 104 delavcev, v primerjavi s prejšnjim letom za 36 manj oziroma za 25,7%. Dejansko število odhodov po mesecih je precej enakomerno in ni opaziti kakšnih izrazitih skokov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

40 - letnica vstaje

Zunaj prijetno sije sonce, narava cveti in njene lepote me vlečejo ven, stran od teh zaprtih zvezkov in knjig. Ko sanjavo gledam v prazno, se mi pogled ustavi na koledarju. Preletim datume in začnem misliti na počitnice v poletnih mesecih. Po stanem pozorna na rdeče napisan datum 22. julij — dan vstaje.

Z mislimi se preselim za več kot 40 let v preteklost, v čas pred II. svetovno vojno. Takrat položaj preprostega človeka — delavca ni bil rožnat. Moral je delati osem ur in več kapitalistu za borno mezd, medtem ko je bogataš pri tem bogatel. Delovne sile je bilo več kot dovolj, zato ni čudno, da so kapitalisti ravnali s proletariatom kot s svojo lastnino. Toda pravo trpljenje ljudi se je pričelo šele z začetkom II. svetovne vojne. Okupator si je razkosal naše ozemlje in se začel izživljati nad civilnim prebivalstvom z najrazličnejšimi načini mučenja v taboriščih, s požiganjem in ropanjem celih vasi, s streljanjem možkih, žena, starčkov in otrok, čeprav je

vlada pobrala večino državnega bogastva in pobegnila v tujino. Pod vodstvom KPJ in predvsem po zaslugi organizatorja KPJ Josipa Broza Tita so se začeli ljudje zavedati svoje naloge — na taktičen način premagati sovražnika in ustanoviti svobodno socialistično Jugoslavijo, v kateri bi odločali vsi delovni ljudje s samoupravljanjem in enakopravnostjo. Tako je 22. julija 1941 počila prva partizanska puška slovenskega naroda. Vedno več ljudi je odhajalo v gozdove, čete partizanov so se začele združevati v bataljone in s skupnimi močmi so dosegli tako težko priporjen cilj — svobodno Jugoslavijo.

Šele sedaj se zavem, da razmišljam o preteklosti, zvezek pa je še vedno zaprt. Ob misli, da se je vredno boriti za lepši jutri, kot so se borili partizani, začnem prebirati snov. Vem, da smo temelj naše družbe mladi, ki bomo le z delom dosegli napredek in srečo.

Jožica Kolšek

Informacija o popravilu transformatorja 30/36 MVA

Po ureditvi vseh potrebnih formalnosti ob polnem angažiranju delavcev DS za komercialne posle, TOZD transporta, energetike in vzdrževanja je bil dne 18. 4. 1981 odpredan defektni transformator v tovarno Sescheron v Švici. Po informacijah, ki smo jih prejeli je prispel transformator v delavnice tovarne Sescheron dne 27. 4. 1981. Tako se je pristopilo k popravilu po specifikaciji v okviru sklenjene pogodbe

za popravilo transformatorja.

Dosedanji potek popravila se odvija po planu, tako da lahko pričakujemo, da bo transformator pripravljen za prevzem do 22. junija 1981.

Ob predvidevanju, da bo transportiranje transformatorja ob povratku trajalo 7 dni, in da bo za montažo potrebno 48 ur, planiramo pričetek obratovanja II. elektroobločne peči s popravljenim transformatorjem 1. julija 1981.

Kadri in kadrovska problematika 1980

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pregled prekinitev delovnih razmerij po oblikah

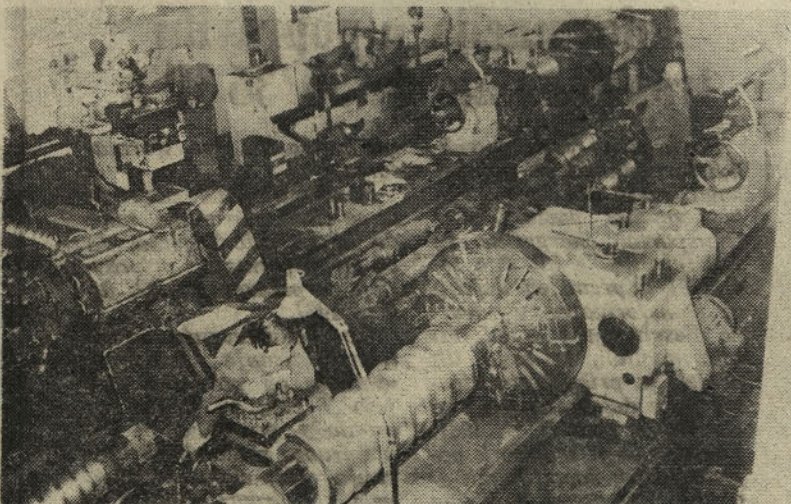
Oblika prenehanja	Število		Indeks 1980/79	Razlika 1980/79
	1980	1979		
Odpoved delavca	49	90	54,5	— 41
Samovoljna prekinitev	197	245	80,4	— 48
Odpoved po izteku pogodbe	5	3	166,7	+ 2
Sporazumna prekinitev	30	23	130,4	+ 7
Odhod med poskusno dobo	18	12	150,0	+ 6
Upokožitev redna	39	37	105,4	+ 2
Upokožitev invalidska	29	18	161,1	+ 11
Smrt	6	13	46,2	— 7
Zapor, pripor	6	3	200,0	+ 3
Izključitev	—	10	—	— 10
Redno šolanje	—	2	—	— 2
Skupaj	379	456	83,1	— 77
JLA	104	140	74,3	— 36
Skupaj	483	596	81,0	— 113

V letu 1980 je podalo pismo odpoved delovnega razmerja ali kar samovoljno prekinilo delovno razmerje 246 delavcev, kar je v primerjavi z letom 1979 manj za 89 delavcev. Povečali pa so se v letošnjem letu odhodi v pokoj (predvsem invalidska upokožitev).

Fluktuacija po vzrokih

Zap. št.	Vzroki odhodov	1980		1979	
		št.	%	št.	%
1.	Odhodi v JLA	104	21,5	140	23,5
2.	Delavec se ni osebno odjavil	48	9,9	94	15,8
3.	Prenizki OD	47	9,7	86	14,4
4.	Vrnitev v domači kraj	47	9,7	44	7,4
5.	Težko delo	42	8,7	47	7,9
6.	Upokožitev redna	39	8,1	37	6,2
7.	Upokožitev invalidska	29	6,0	18	3,0
8.	Negativna ocena v poskusni dobi	20	4,1	11	1,8
9.	Izključitev	16	3,3	12	2,0
10.	Delavec ni navedel vzroka	16	3,3	22	3,7
11.	Napredovanje v drugi DO	15	3,1	17	2,9
12.	Neurejene družinske razmere	14	2,9	4	0,7
13.	Delo v izmenah	10	2,1	12	2,0
14.	Slabi odnosi s sodelavci	7	1,5	2	0,3
15.	Preusmeritev poklica	7	1,5	4	0,7
16.	Smrt	6	1,3	13	2,2
17.	Odhod po sili zakona	6	1,3	3	0,5
18.	Odhod po izteku pogodbe	5	1,0	4	0,7
19.	Neurejene stanovanjske razmere	3	0,6	9	1,5
20.	Neprimerni odnosi nadrejenih	2	0,4	11	1,8
21.	Odhod na redno šolanje	—	—	5	0,8
22.	Odhod v tujino	—	—	1	0,2
Skupaj		483	100,0	596	100,0

Fluktuacija se je v letu 1980 zmanjšala, k čemur je pripomogla celotna gospodarska situacija. Vse kaže, da se bo fluktuacija umirila, kar pa ne pomeni, da ni potrebno izboljševati pogojev dela in odpravljati vse druge vzroke, zaradi katerih delavci prekinjajo delovno razmerje.

Ni se ni spremenilo zadnjih 20 let in več. Pogled v kalibrirnico valjev valjarne I

Kvalifikacijska struktura kadrov, ki so zapustili DO

Izobrazbena stopnja	Število		Indeks 1978/79
	1980	1979	
Ozki profil I	190	210	90,5
Ozki profil II	39	74	52,7
Ozki profil III	86	84	102,4
Široki profil	133	180	73,9
Srednja šola	23	31	74,2
Višja šola	4	9	44,5
Visoka šola	8	8	100,0
Skupaj	483	596	81,0

Največja fluktuacija je še vedno pri priučenih delavcih (65 % delavcev, ki so prekinili delovno razmerje, je priučenih, 28 % jih je s poklicno šolo, 5 % s srednjo šolo in 2 % z višjo in visoko šolo). V letu 1979 je bilo to razmerje naslednje: 62:30:5:3. Iz tega lahko tudi opazimo, da se fluktuacija zmanjšuje predvsem pri delavcih s poklicno šolo.

Sprejem v delovno razmerje

Hkrati z manjšo fluktuacijo se zmanjšuje tudi zaposlovanje novih delavcev. Tako smo v letu 1980 na novo zaposlili 374 delavcev, iz JLA se jih je vrnilo 126, v letu 1979 pa se je na novo zaposlilo 449 delavcev in 131 se jih je vrnilo iz JLA. Največji sprejem novih delavcev je bil v mesecih julij, avgust in september (študenti ob zaključku šolanja).

Kvalifikacijska struktura delavcev, ki so sklenili delovno razmerje

Izobrazbena stopnja	Število		Indeks 1980/79
	1980	1979	
Ozki profil I	246	259	95,0
Ozki profil II	3	22	13,6
Ozki profil III	30	47	63,8
Široki profil	179	214	83,7
Srednja šola	29	28	103,6
Višja šola	6	5	120,0
Visoka šola	7	5	140,0
Skupaj	500	580	86,2

55,8 % vseh novih delavcev, ki so se zaposlili v letu 1980, nima strokovne izobrazbe in so se priučili za dela in naloge v posameznih TOZD. 35,8 % delavcev, ki so se na novo zaposlili, je končalo poklicno šolo, 8,4 % delavcev pa je končalo srednje, višje ali visoko šolo. V primerjavi z lanskim letom se je zaposlilo več srednje, višje in visoko strokovnih delavcev. Razmerje v lanskem letu je bilo 56,6:36,9:6,5.

Regresiranje prehrane in stanarine

Delavcem, ki izpolnjujejo s pravilnikom določene pogoje, DO regresira stroške prehrane in stanarine v naših samskih domovih in obratu družbene prehrane. V letu 1980 je DO regresirala stroške v višini 61.105 din. V primerjavi z letom 1979 se je regres zmanjšal za 39,1 %, saj je v prejšnjem letu DO regresirala stroške prehrane in stanarine v višini 100.327 din iz sklada skupne porabe.

Izobrazbena struktura zaposlenih

V naslednji tabeli si oglejmo, kakšne spremembe so nastale med letom v zvezi z izobrazbeno strukturo zaposlenih.

Izobrazbena stopnja	1. 1. 1980		Razlika	%
	1. 1. 1980	31. 12. 1980		
Ozki profil I	498	522	+ 24	+ 4,8
Ozki profil II	549	523	— 26	— 4,7
Ozki profil III	959	907	— 52	— 5,4
Široki profil	913	946	+ 33	+ 3,6
Srednja šola	420	443	+ 23	+ 5,5
Višja šola	58	74	+ 16	+ 27,6
Visoka šola	46	45	— 1	— 2,2
Skupaj	3.443	3.460	+ 17	+ 0,5

Kvalifikacijska struktura se je v letu 1980 izboljšala. Z novimi zaposlitvami smo pridobili predvsem delavce širokega profila in delavce s srednjo šolo. Z izobraževanjem ob delu smo pridobili 16 delavcev z višjo izobrazbo (končali so študij na Metalurški fakulteti).

V zadnjih petih letih se je povprečni stalež zaposlenih povečal za 10,6 %, število strokovnega kadra pa za 19,7 %. Tudi iz tega podatka je razvidno, da je rast strokovnega kadra hitrejša od rasti povprečnega staleža.

Kvalifikacija	1976	1977	1978	1979	1980	Indeks 1980/79	Indeks 1980/76
Visoka šola	42	43	47	46	45	97,8	107,2
Višja šola	53	60	60	58	74	127,6	139,6
Srednja šola	362	281	407	420	443	105,5	122,4
Poklicna šola	803	879	887	913	946	103,6	117,8
Skupaj	1.260	1.363	1.401	1.437	1.508	104,9	119,7
Povprečje zaposlenih	3.103	3.258	3.378	3.437	3.431	99,8	110,6

Kljub stalnemu izboljšanju izobrazbene strukture zaposlenih je še vedno veliko razlik med dejansko izobrazbo in zahtevano izobrazbo po sistematizaciji. 18 % zaposlenih ima nižjo izobrazbo kot je predvidena za opravljanje njihovih del in nalog. Največja odstopanja med dejansko in zahtevano izobrazbo so pri poklicih širokega profila, pri višji in visokošolski izobrazbi.

Starostni sestav zaposlenih

Povprečna starost v DO v zadnjih petih letih je bila naslednja:

1976	33,9 let
1977	33,7 let
1978	33,9 let
1979	34,0 let
1980	34,1 let

Neprekinjena delovna doba v DO

Ob koncu leta so imeli zaposleni naslednjo neprekinjeno delovno dobo v DO:

Delovna doba	1980	1979	Indeks 1980/79
do 5 let	1.233	1.315	93,8
nad 5 do 10 let	791	773	102,3
nad 10 do 15 let	408	320	127,5
nad 15 do 20 let	324	347	93,4
nad 20 do 25 let	326	315	103,5
nad 25 let	378	373	101,3
Skupaj	3.460	3.443	100,5

V primerjavi s prejšnjim letom se je najbolj povečalo število delavcev z delovno dobo od 10 do 15 let (za 88 delavcev oziroma 27,5 %).

Število zaposlenih žena

Ob koncu leta je bilo zaposlenih 445 žena, ob koncu leta 1979 pa 421 žena. Razmerje med zaposlenimi ženami in moškimi je 12,9:87,1, v letu 1979 pa je bilo to razmerje 12,2:87,8.

Ženske so zaposlene predvsem pri strokovno administrativnem delu v DS in TOZD, v gostinstvu, v komunali, laborantke v TOZD KK ter kot jedrarke v TOZD livarna II.

Prebivališča zaposlenih in načini prihoda na delo in z dela

Zaposleni v naši DO imajo stalna bivališča v naslednjih občinah: Celje 43,8 %, Šentjur 27,6 %, Smarje 14,9 %, Laško 3 %, Zalec 0,8 % ter ostale slovenske občine 0,8 %. Iz drugih republik je 317 zaposlenih oziroma 9,1 %. Od tega je 122 delavcev iz SR Hrvatske (predvsem iz občine Klanjec, Pregrada in Krapina) in ti delavci se vsakodnevno vozijo na delo. Delavci iz ostalih republik imajo začasno bivališče v samskih domovih v Storah ali Celju. V lanskem letu je bilo zaposlenih iz drugih republik 332 delavcev.

32 % zaposlenih prihaja na delo peš, ostali delavci pa so vezani na prevoz in prihajajo na delo z avtobusi, vlaki ali z osebnimi prevoznimi sredstvi.

Izostanki z dela zaradi dopustov, bolezni in ostale odsotnosti

V letu 1980 so znašali izostanki z dela 150.330 dni oziroma 16,4 % od razpoložljivega delovnega fonda. V primerjavi s prejšnjim letom so nižji za 3 %.

Odsotnosti zaradi dopustov so se v letu 1980 povečale za 402 dni oziroma 0,5 %. Odsotnosti zaradi bolezni so se znižale povprečno za 1,6 dni in znašajo 17,4 dni na zaposlenega. V zadnjih petih letih so se boleznine gibale takole:

1976	16,2 dni oziroma 6,0 % od razpoložljivega delovnega fonda,
1977	18,3 dni oziroma 6,9 % od razpoložljivega delovnega fonda,
1978	19,4 dni oziroma 7,3 % od razpoložljivega delovnega fonda,
1979	19,0 dni oziroma 7,1 % od razpoložljivega delovnega fonda,
1980	17,4 dni oziroma 6,5 % od razpoložljivega delovnega fonda.

V zadnjih dveh letih je občuten padec odsotnosti zaradi bolezni, na kar verjetno vpliva več faktorjev. Nadomestilo za boleznine smo izplačali v višini 15.204.689 din, kar znaša za 2.097.946 din oziroma 16 % več kot v prejšnjem letu.

Delovna skupnost za kadre in splošne zadeve

Predstavljamo vam

DELEGATA ZA III. KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV
JUGOSLAVIJE

Tov. Vlado Štefančič se je rodil leta 1939 v Novem Sadu, v Železarni Store je zaposlen od leta 1959, opravlja naloge in opravila brusilca v TOZD mehanika obdelava.

Po končani poklicni šoli na SKIMC se je leta 1959 zaposlil v železarni Store in se takoj vključil v delo mladinske organizacije, kjer je bil izbran za predsednika OO ZSMS. Zaradi aktivnosti je bil leta 1959 predlagan in sprejet v članstvo Zveze komunistov.

Poznamo ga kot vsestransko aktivnega družbeno-političnega in samoupravnega delavca, ki je svojo aktivnost izkazoval in jo še izkazuje pri opravljanju različnih funkcij, in sicer:

V organih ZK:

— večkratni član sekretariata OO ZK in raznih komisij,

— v letih 1963—1967 član Občinskega komiteja ZKS Celje.

V organih sindikata:

— predsednik OO ZS TOZD 117. p.,

— član sveta sindikata delovne organizacije,

V samoupravnih organih:

— predsednik DS TOZD 117. p. in TOZD mehanika obdelava

ter član DS delovne organizacije,

— predsednik SDK TOZD in član SDK na nivoju delovne organizacije,

— član Komiteja za SLO in DS.

V delegacijah:

— delegat Zbora združenega dela.

Vprašali ste me, kaj predstavljajo zame, da sem izbran za delegata III. kongresa samoupravljalca Jugoslavije, ki bo med 16. in 18. junijem v Beogradu. Povedati vam moram, da to pomeni mnogo; predvsem pa si kot delegat štejem v čast, da na III. kongresu predstavljam štorske železarje. Tema, ki smo jo skupaj z ostalimi pripravili kot sporočilo kongresu, se glasi: Oblike uveljavljanja neposredne svobodne menjave dela in načina oblikovanja celotnega prihodka delovne skupnosti s svobodno menjavo dela. Torej tema, ki smo jo načeli, ni prav nič lahka in nas na tem področju čaka da sporočilo, ki ga pošiljamo na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, uresničujemo v delu.

Dobro mi je znano, da sem edini delegat, ki bo predstavljal Železarno Store na III. kongresu samoupravljalcev. Zahvaljujem se vsem, ki so mi to častno nalogo zaupali.

Investicijska dejavnost

Delovna skupnost za investicije in razvoj je TOZD in DS ter članom delavskega sveta DO posredovala poročilo o investicijski dejavnosti v prvih treh mesecih letošnjega leta. Objavljamo le tisti del poročila, ki obravnava dejavnost po TOZD in DS z namenom, da se z dejavnostjo in problematiko na tem področju seznanijo tudi ostali bralci našega glasila.

V prvih treh mesecih letošnjega leta je bilo angažirano sredstev za nove investicije in tekoče zamenjave osnovnih sredstev v skupnem znesku 37.354.547,20 din, kar predstavlja 10,71 % letnega plana.

Vrednost naložb v letošnjem letu je bila planirana v višini 348.627.000,00 din (prioriteta »A«). Sredstva so bila angažirana iz naslednjih virov:

— lastna sredstva TOZD	12.153.998,60 din
— združena sredstva PFS	10.956.206,60 din
— sredstva sovlaganj TAM-Maribor	98.413,20 din
— izločena sredstva po programih	14.145.928,80 din
	37.354.547,20 din

INVESTICIJSKA DEJAVNOST PO POSAMEZNIH TOZD

A — TOZD ELEKTROPLAVZ

Naročeni so bili projekti za rekonstrukcijo vsipnih bunkerjev. V izdelavi je projekt ojačitve nosilne plošče, ki bo izdelan do 20. maja. Nadalje je v iz-

delavi projekt bunkerjev za avtomatsko izpraznjevanje vagonov z železno rudo in koksom. V obravnavi je idejni projekt za mletje in sortiranje koksa. Pri- dobljena je ponudba za postavitve objekta za pisarne strokovnih služb TOZD EPA.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Investicijska dejavnost

(Nadaljevanje s 3. strani)

B — TOZD JEKLARNA

V prvem kvartalu so bili zabe- tonirani vsi temelji sekundarnih stebrov in zmontirana glavna no- silna konstrukcija. Pri montaži so bili problemi s slabo izdelano konstrukcijo, zato smo začeli z ustreznimi ukrepi pri proizvajal- cu konstrukcije Metalno Zenica. Zmontirano je bilo okoli 160 t jeklene konstrukcije.

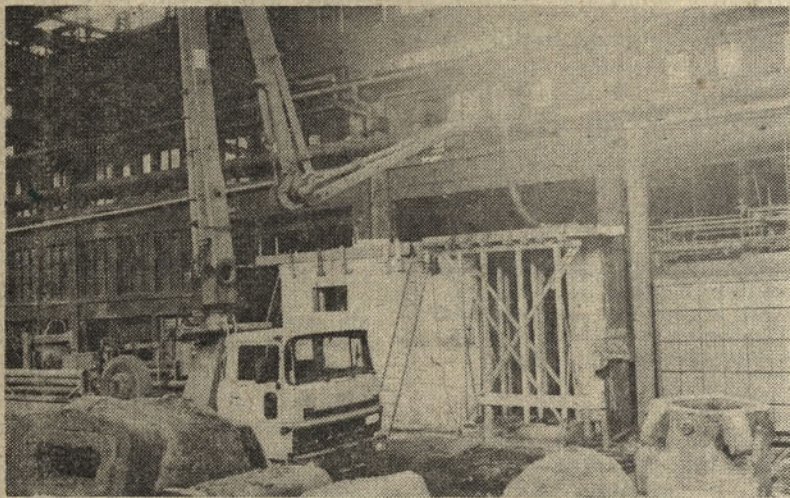
Nadaljevala so se dela pri pro- jektiranju bunkerjev in tehta- nega sistema. Podpisana je po- godba za dobavo tehtnic.

C — TOZD VALJARNA I

V februarju in marcu so se na- daljevala dela za izgradnjo jame za škajo. Opravljen je bil izkop in betoniranje do kote — 4,3 m. V izdelavi je projekt in oprema za hladilno klop. Tu nastopa

pravljena ostala pripravljalna dela. Dovršen je bil izkop za ka- nalizacijo in temelje hale. V me- secu marcu so bile podpisane po- godbe za izvajanje gradbenih in instalacijskih del. Mnogo težav in zamude časa smo imeli s skle- panjem pogodb za komercialne kredite. Večina izvajalcev nam- reč v prvem kvartalu še nima odobrenih kreditov od bank za kreditiranje prodaje opreme. Še- le po ureditvi teh formalnosti smo lahko dobili potrdilo o za- gotovljenih finančnih sredstvih in na podlagi tega gradbeno do- voljenje.

V zadnjem delu kvartala je bil montiran novo nabavljeni bru- silni stroj BBE 1/6, ki bo začel redno obratovati v mesecu maju. Podpisana je bila pogodba ZTBJ za izdelavo dokumentacije za od- rezovalni stroj.

Betoniranje zadnje plošče za postavitev nove 17 t indukcijske peči v livarni valjev. Dela so potekala že od julija 1980. leta. Več o tej investiciji nam bodo poročali livarji v eni izmed nasled- njih številčk glasila

mnogo sprememb in dopolnitev zaradi omejitev v prostoru in temeljev hale. Zaradi težkih grad- benih pogojev (temelji hale) še vedno nimamo končnih podlog za izdelavo projekta temeljev hladilne klopi. Predvidevamo, da podloge prejmemo do 25. maja, nakar se bo naročil izvedbeni projekt. Sanirana je bila žerjav- na proga in ostrešje v premo- govni lopi.

D — TOZD VALJARNA II

Za valjarno II je bila dobav-ljena oprema za odpraševanje brusilnih strojev Centromaskin. Zaradi spremembe lokacije opre- ma še ni montirana. Za dobavo kalibrirske stružnice je bila pod- pisana pogodba z vzhodno nem- ško firmo WMW. Za uvoz in pri- javo pri Narodni banki pa je po- trebno pridobiti še DK dovo- ljenje. Predvidevamo, da bo to v mesecu maju. Za rekonstrukcijo pogona petega ogrodja proge Ø 550 je izdelana tehnična do- kumentacija (elektro projekt, a- daptacija objekta in temelja re- duktorja). Naročena je bila e- lektro oprema in reduktor pri Litostroju.

E — TOZD JEKLOVLEK

V februarju oz. marcu je bil izvršen odvoz materiala in o-

F — TOZD LIVARNA VALJEV IN KOKIL

V livarni I se nadaljujejo grad- bena dela pri izgradnji temelja 16 tonske peči. Montirani sta bili 4 t indukcijski peči. Pri montaži ima precejšnjo zamudo TOZD vzdrževanja. Pri izgradnji temel- jev 16 t peči je nastala skoraj mesečna zamuda zaradi težav pri sami gradnji. Delo se opravlja med obratovanjem livarne, kar onemogoča normalno dostavo materiala (beton, armatura, opa- ži, itd.). Gradbišče je bilo več- krat poplavljen zaradi poškodo- vane kanalizacije. Predvidevamo, da bodo temelji gotovi v mesecu maju. Poleg temeljev peči so končana tudi gradbena dela pri izgradnji bazenov za hladilno vo- do; potrebno je pozidati še čr- palnico. Montažo opreme pre- videvamo v mesecih maju in ju- niyu. V tem TOZD se srečujemo s pomanjkanjem finančnih sred- stev, saj so že vsa v celoti po- rabljena.

G — TOZD LIVARNA STROJNE LITINE

V livarni II potekajo dela za rekonstrukcijo in dobavo opre- me. Dobavljena in montirana je bila naprava za odplinjanje je- drarskih strojev. Nadalje so bili naročeni in dobavljeni brusilni

stroji in dva jedrarska stroja. Poleg tega so bile podpisane po- godbe za dobavo obdelovalnih strojev. V končni fazi izdelave so projekti za podaljšanje žer- javne proge in tretja hala livar- ne. Izdelani so načrti za opremo livarne hidravlične litine in teh- nološki projekt.

Izvršena so bila gradbena de- la za postavitev cistern za CO₂ in silos za pesek.

H — TOZD MEHANSKA OBDELAVA

Za potrebe TOZD je bila na- bavljena razna manjša strojna oprema v okviru letnega plana. Razpisan je bil natečaj za zbi- ranje ponudb za dobavo strojev. Montirana je bila oprema skla- dišča rezervnih delov.

J — TOZD TOVARNA TRAKTORJEV

Za tovarno traktorjev je bil naročen del jeklene konstrukcije in nabavljena manjša oprema za čistilno napravo. Zaradi ne- zagotovljenih sredstev smo delo začasno prekinili.

L — TOZD VZDRŽEVANJE

V TOZD vzdrževanje je bila naročena razna oprema in ob- delovalni stroji v okviru letnega plana. Sredstva predvidena z letnim planom so skoraj v celo- ti angažirana.

M — TOZD ENERGETIKA

V energetiki so se glavna dela opravljalna na montaži parnega kotla v kotlarni II in nadaljeva- la se je montaža čistilne naprave. Končana je montaža strojne o- preme in črpalk. Pri izvajanju montažnih del je poseben pro- blem predstavljala dobava črpalk od Litostroja. Črpalke bi moral Litostroj dobaviti v aprilu 1980, vendar še danes po več kot enem

letu niso dobavljene vse črpalke. Za dokončno izgradnjo čistilne naprave bo potrebno zagotoviti še okoli 6 milj. din. Cevovod od čistilne naprave do visokih re- zervoarjev. Ker TOZD energeti- ka nima lastnih fin. sredstev, se dogovarjamo z OVS o odstopu popusta in o premostitvenem kreditu za dokončno ureditev na- prave. Predvidevamo, da bo na- prava začela poizkusno obrato- vati v mesecu avgustu. V mese- cu januarju je bila podpisana pogodba za dobavo naprave za varovanje el. energetske konice. Naprava naj bi bila dobavljena do konca maja, dobavitelj je In- stitut Jožef Štefan.

N — TOZD TRANSPORT

Za potrebe transporta je bila naročena vagonška tehnična ter plačane podražitve in dodatna črpalka za hidravliko. Naročeni so bili kontejnerji in osebno vo- zilo Lada.

R — TOZD KONTROLA KAKOVOSTI

Za TOZD kontrola kakovosti je bila nabavljena drobna oprema (mešalec, ventilatorji.)

S — TOZD STANOVANJSKO GRADBENO KOMUNALNO GOSPODARSTVO

TOZD SGK je nabavil opre- mo za samske domove (omare, mize) ter aparate za vzdrževanje.

T — TOZD DRUŽBENA PREHRANA IN GOSTINSTVO

Za gostinstvo je bila nabavlje- na oprema za kuhinje (štedilnik) in prikolice.

DSSS

Za delovne skupnosti je bil na- bavljen poslovni inventar, risal- ni deski (priprava proizvodnje), pisalni stroji in kalkulatorji.

Spomnimo se...

Na Klancu siromakov na Vrh- niki se je pred stopetimi leti, to je 10. maja 1876, rodil velikan slovenske književnosti, pisatelj in dramatik IVAN CANKAR. Njegovo pesniško zbirko Eroti- ka, ki pomeni poleg Župancičeve Čaše opojnosti uvod v našo Mo- derno, je dal takratni ljubljans- ki škof Jeglič sežgati. Odtlej je Cankar živel v večnih nasprot- jih z uradno slovensko družbo. V svojih delih je globoko zajel vse plati narodnega in družbe- nega življenja slovenskega ljud- stva ter žgoče udaril po napakah buržoazne družbe, šibal je lažno rodoljubstvo, hinavščino, omeje- nost, malomeščansko filisterstvo (samozadovoljnost), bojeval se je zoper nasilje in za svobodo delovnega ljudstva. Jasno in od- krito je povedal, da sloni naša prihodnost na plečih delavca. Cankar se je prvi med našimi pisatelji preživljal samo s pisa- njem. V socialistični preobrazbi je videl edini izhod za jugoslo- vanske narode. Zato ni čudno, če je živel v stalnih nasprotjih z vso gnilobo takratnih sloven- skih razmer. Bil je mojster v dušeslovni črtici in noveli, v upo- dabljanju socialnega življenja

malih ljudi, ponižanih in razža- ljenih, njegovi spisi izzvene v ostro kritiko izkoriščevalske ka- pitalistične družbe. Dela Hlapec Jernej, Hiša Marije pomočnice, Bela krizantema, Na Klancu, Po- dobe iz sanj, drame Hlapci, Kralj na Betajnovi, Za narodov blagor, Pohujšanje v dolini Šentflorjan- ski — vsako izmed teh del je biser naše literature in dramati- ke, Cankar pa vrh teh dveh zvr- sti na Slovenskem. Umril je leta 1918. v Ljubljani.

—0—

Kolumbov sodobnik, talijan- ski pomorščak iz Firenc, Ameri- go Vespucci se je rodil 9. 3. 1451. Na potovanjih v Novi svet, ki jih je opravil v letih 1497 do 1499 v službi Španije in 1500 do 1502 v službi Portugalske, je došel do obal Hondurasa in Brazilije. Pre- pričan je bil, da je dežela, do katere je priplul, neznani konti- nent, ki se nahaja med Evropo in Azijo. Martin Waldseemüller je leta 1507 prvič uporabil za ta kontinent naziv Amerika (po la- tiniziranem Vespuccijevem ime- nu). Obale novega kontinenta je Vespucci opisal v pismih Loren- zu Mediciju in Petru Soderiniju.

Jubilanti dela '81

V prejšnji številki našega glasila smo v prilogi objavili spisek delavcev-jubilantov dela, ki so delovni organizaciji zvesti že 10, 20 in 30 let. Nekatere med njimi je obiskal naš zvesti sodelavec, dopisnik Rudi Uršič in zabeležil zanimive izjave, ki jih objavljamo. Za posnetke pa je poskrbel naš fotograf Stanko Arzenšek.

Anica Belužič, 30 let. Nikoli ni pomislila, da bi zapustila delovno organizacijo

Anica Belužič je v administraciji livarne II zaposlena že dobrih 30 let, sedaj kot obračunar proizvodnje. Zamisli se in nasmehne, pa vendar resno poudari, da je rasla s tovarno, se razvijala z razvojem železarne, počuti se kot člen v pestrem spletu dogodkov v tem kolektivu. Res so bili tudi krizna obdobja, težki časi, kar se je poznalo tudi pri osebnih dohodkih, toda nikdar ni niti pomislila, da bi zapustila to delovno organizacijo, v katero je povsem vraščena. Tu je veliko strokovno pridobila. Veliko ljudi se je menjalo, ona je ostala in delala zvesto, vztrajno in z veseljem, zlasti še ob rasti in nenehnem tehničnem razvoju delovne organizacije. Tudi če bo še kaj težkih obdobij, verjame, da se bo zopet razjasnilo in izboljšalo.

Izredno vesela je priznanja in nagrade za tridesetletno zvestobo delovni organizaciji, svojemu, našemu delovnemu kolektivu.

Branko Gašpar, 20 let. Čuti, da je zidak v tej zgradbi

Branko Gašpar, dela že 21 let v energetskega oddelku železarne. Najprej je bil zaposlen v ki-

likarni, potem je ob delu obiskoval dveletno delovodsko šolo pri železarni. Kjerkoli je bil zaposlen, bodisi v črpališču v livarni, pri kompresorju, generatorju, pa v kisikarni, potem v črpališču v Storah II in v mešalni postaji za propan — butan, povsod je delal z veseljem, z željo, da se strokovno izpopolni, da kaj pridobi pri praksi. Zlasti je bil vesel, ko je bil sprejet v delovodsko šolo, ki je vsem pomenila obogatitev strokovnega znanja s prepotrebno teorijo.

Pravi, da je pri vseh predpostavljenih in pri sodelavcih natekel vedno na razumevanje, da je z vsemi lepo sodeloval. Težavno je 4-izmensko delo, je pa varnost veliko večja, varnost pri delu namreč. Sploh je skrbi za delovnega človeka, bila vedno posvečena velika pozornost. Vsa ta leta zaposlitve v naši železarni se je vedno bolj navezoval na sodelavce, tiste najožje in na predpostavljene. Zdaj je še posebno vesel priznanja — nagrade za dvajsetletno delo v našem delovnem kolektivu. V vseh teh letih dela in težav, a tudi lepih trenutkov, se je vrasel v to delovno organizacijo, čuti, da je zidak v tej zgradbi in želi ostati tvoren člen tega delovnega kolektiva.

Stanko Koštomaj, 30 let. Od začetka je bilo težko, ker smo se vsi uvajali v delo

Stanko Koštomaj, izmenski delovodja na elektroplavžu, je povedal, da je v našem podjetju zaposlen od 18. decembra 1950. Najprej je delal v elektrodelaavnici, zadnje leto montaže elektroplavža pa je že sodeloval pri montažnih delih. Do leta 1968 je bil vodja merilne postaje, od tega leta naprej pa je izmenski delovodja. »Od začetka je bilo težko, ker smo se vsi skupaj uvajali v delo,« pravi. »Z vestnim delom, s trdno voljo in vse več-

jo delovno vsmemo smo se izpopolnjevali in premagovali vse težave. Mimo so časi navadnega sivega grodlja, prešli smo na proizvodnjo specialnega sivega grodlja, nato na proizvodnjo SG-N nodularne litine, ki je v naši državi ne proizvaja noben drug plavž. Včasih smo grodelj za livarne uvažali; zdaj ga že izvažamo, predvsem v Italijo. Tako smo s skupnimi napori delavcev in strokovnega vodilnega osebja dosegli lep napredek v

tehnologiji procesa. Razumljivo je, da me delo veseli, zlasti še, ker so medsebojni odnosi na višini in se počutim v železarni kot doma. Seveda pa je pri tako odgovornem delu potrebna stalna budnost. Izreden razvoj naše delovne organizacije nas vsekakor veseli, vsaj vemo in čutimo, zakaj smo se trudili tudi v najtežjih časih, v obdobjih krize. Ko pa naleti na razumevanje in si nagrajen s priznanjem in nagrado, si še posebno veseli.

Stanko Jermol, 30 let. Nekateri menijo, da je takšno delo monotono pa vendar ni

Stanko Jermol, KV strugar v TOZD mehanska obdelava, pove, da je v podjetju od 6. marca 1950. V starem obratu je delal dve leti pri enem stroju, zdaj dela že 29 let pri največji strojni v naši železarni. To pove resno in z izrazom zadovoljstva in ponosa. Treba je priznati, da tako odgovorno delo zahteva res vestnega delavca, celega človeka. Pri tako preciznem delu je potrebna nenehna budnost in nadzor pri stroju, pri strojni. Nekateri menijo, da je takšno delo monotono. Vendar ni tako, saj moraš biti zbran in spreten pri navedenju kokil, težkih tudi do 35 ton. Včasih opravijo kakšno precizno zahtevno struženje tudi za druga podjetja. Tako so za

Metalko obdelali bobni, ki ga v vsej Jugoslaviji niso mogli obdelati. To je zadovoljstvo posebne vrste, saj s tem utrjujemo ugled podjetja.

Zadovoljen pa je Stanko Jermol tudi zaradi dobrih odnosov med sodelavci vseh kategorij, vsi strokovni delavci mu zaupajo najodgovornejša dela. Jubilejna nagrada mu pomeni seveda še eno priznanje več za vestno delo v vseh teh letih, odkar je v naši delovni organizaciji, ki je zrasla v eno največjih v državi in uživa tudi mednarodni ugled. Stanko Jermol je resnično lahko vesel rasti podjetja, saj je k tej rasti prispeval po svojih močeh tudi on.

Stanko Pestivšek, 30 let. Bili so slabi časi pa smo znali potrpeti

Stanko Pestivšek, predvaljar v valjarni I, se pravi v stari valjarni, je pričel delati 18. decembra 1948 na prometu, od novembra 1949 pa dela v valjarni. Najprej je delal na fini progi pri mojstru Solincu, pozneje pri Fridlunu, pa pri Halerju in potem pri Leskovšku, zdaj pa je njegov mojster Pušnik. Res je to stara valjarna, toda tehnološki proces je temeljito izpopolnjen. Ni več težaškega dela s kleščami iz predproge na fino progo in nezno, izčrpavajoče vročine. Težko je bilo, vendarle so delali potrpežljivo, z vso odgovornostjo, ker so se in se zavajali, da takšno delo zahteva človeka, ki se ne ustraši nobene odgovornosti in težave. Nave-

jetno hitro so minila leta, spremenila se je podoba tovarne in vsega naselja. Doživeli so nastajanje in obratovanje elektroplavža, nove livarne, novih energetskih obratov. Bili so slabi časi, a so znali potrpeti; ni bilo nobene malice v tovarni v prijetni menzi, s seboj so si prinesli koruzni kruh in tu in tam kakšen kosček mesa. Toda delo in dobri tovariši človeka vse bolj priklonejo v svojo sredino, postane pač del tovarne, del te delovne skupnosti in prizadeva si, da bi bil čim bolj koristen, da bi doumeval spremembe v tovarni in v družbi sploh. Pomaga ustvarjati boljše pogoje, pa tudi boljši osebni dohodek. In v tem je zadovoljstvo.

Jubilanti dela '81

Milan Mikola, 10 let. Poleg dela v tovarni ga je čakalo delo še doma

V TOZD VZDRŽEVANJE sem naletel na **Milana Mikola**, prikupega asistenta elektro-vzdrževanja. Pobaram ga, kje je začel delati in kdaj. Pa mi pravi: »Pri vas«. Z nasmehom v očeh in okoli ust mi pojasni, ko ga začudeno gledam, da je v letu 1986 prišel po nasvetu tov. Metličarja k meni v kadroviski sektor in oddal vlogo za štipendijo za šolanje na poklicni šoli v Mariboru, elektro-smer. **Rad bi bil obratovni električar in je to tudi postal.** Z veseljem je delal in se vpisal v dopisno srednje-tehniško šolo elektro-smeri v Mariboru. **Solal se je ob delu.** Vmes je odslužil vojaško obveznost v JLA. Potem je delal v elektro delavnici kot obratovni električar, od leta 1975 pa kot asistent elektro-vzdrževanja. Ker je imel dobre sodelavce in povsod naletel na razumevanje, se je vpisal na višjo tehniško šolo, smer elektrotehnika v Mariboru. Ob praktičnem delu si je pridobil vse več teoretičnega znanja in ga izpopolnjeval. **Zdaj z veseljem ugotavlja, da si je v naši delovni organizaciji izredno obogatil znanje in ima vse možnosti, da si ga še dopolnjuje.** To pa mu posebno veliko pomeni, ker je živel kot otrok in mladenič v izredno težkih razmerah. Oče mu je zgodaj umrl in tako ga je po delu v tovarni čakalo še delo doma, kjer je pomagal materi pri opravih na polju. **Rad se spominja, kako je sodeloval pri delih ob gradnji valjarne, kako je postal dežurni električar, pa skupinovodja.** Delno je sodeloval tudi pri inštalacijskih delih pri gradnji nove livarne, pomagal je delavcem Hidromontaže. Nenehno se je izpopolnjeval. Do podrobnosti pozna večino inštalacij v starih in novih obratih. Z zadovoljstvom gleda na prehojeno pot in na razvoj podjetja, katerega člen je od prvih korakov v svet, od prvega dne šolanja in zaposlitve.

Jože Vodeb, vodja talilnice v livarni I, je po končanem šolanju v ŠKIMC v Štorkah delal v metalografskem laboratoriju. Po odslužitvi vojaškega roka se je zaposlil v metalografskem laboratoriju. Potem je med delom končal večerno tehniško šolo, metalurško smer in postal vodja metalografskega laboratorija. Od 1. aprila 1972 je zaposlen v livarni I kot asistent II, sedaj je vodja talilnice. Medtem je končal na fakulteti prvo stopnjo metalurške smeri.

Jože Vodeb, 20 let. Kot domačin se je želel zaposliti v železarni

Jože Vodeb pravi, da se je kot domačin želel zaposliti v naši železarni, zato se je vpisal na tedanjo metalurško industrijsko šolo v Štorkah. Ko se je zaposlil v železarni, si je nenehno želel čim boljše strokovno izobrazbo. **Uspel je in se z razvojem žele-**

zarne tudi sam razvijal. Zadovoljen je, da mu je uspelo doseči takšno strokovno raven. **Res je v stari livarni težko, zdravju nenehno nevarno delo, vendar je tudi on priča velikim investicijam v izpopolnjevanju tehnološkega procesa.** Delovni pogoji so sicer še zelo težki; vendar bo pomenila nova indukcijska peč, ki bo zamenjala kupolke, izdatno izboljšanje delovnih pogojev.

Jože se počuti v tovarni kot doma. Vsa leta se je veliko udeleževal v športu, z veseljem pomagal pri graditvi športnih objektov. Vsestranska preobrazba Štor in železarne pomeni tudi njemu veliko zadovoljstvo. **Nagrada za dvajsetletno udejstvovanje v delovni organizaciji mu seveda veliko pomeni.**

Zgodovina izumov

NERJAVEČE JEKLO

Nerjaveča jekla so za korozijo in temperaturo odporne zlitine, sestavljene pretežno iz železa in kroma; ki pa jima dodajajo še nekatere elemente. Več izumiteljev — med njimi je bil tudi Faraday — je izdelalo zlitine železa in kroma že v 19. stoletju, vendar to niso bila prava jekla. Celo v našem stoletju je angleški metalurg Robert Hadfield prišel do napačnega sklepa, da krom v resnici poslabša odpornost proti koroziji. Zgodovina iznajdb nerjavečega jekla je zato kompleksna, ne nazadnje tudi zaradi tega, ker nekateri znanstveniki v začetku 20. stoletja (posebno Francoza Leon Guillet in A. M. Portevin), ki so izdelali zlitine iz skupine nerjavečega jekla, sploh niso spoznali odličnih lastnosti svojega izdelka, namreč odpornost zoper korozijo.

To kvaliteto sta spoznala šele Nemca P. Monnartz in W. Borchers; prvi je leta 1911 dobil tudi nemški patent za svoje jeklo. Toda Anglež Harry Brearley, metalurg samouk, ki je vodil laboratorij jeklarskih podjetij John Brown in Thomas Firth, je tisti, ki v resnici zasluži, da ga štejemo za iz-

najditelja nerjavečega jekla. Leta 1912 je Brearley odkril pomembno martenzitsko zlitino in razvil močno, magnetno, antikorozivno jeklo, ki naj bi ga uporabljali za izdelovanje ladijskih topov. Toda vojaške oblasti niso bile prav nič navdušene, zato je Brearley predlagal, da bi njegovo jeklo uporabljali za rezilno orodje. Brearleyevi delodajalci pa so naredili nekaj nožev iz zlitine, očitno brez posvetovanja z njim, in izjavili, da je brez vrednosti.

Brearley ni popustil in je tudi sam dal izdelati nekaj nožev, ki so bili veliko boljše. Proizvodnja martenzitske vrste se je začela leta 1914. Toda zdaj je Brearley drugim ponudil svoje znanje; leta 1915 je dobil ameriški patent, ker je podjetje Firth menilo, da iznajdba ni vredna truda. V 20 letih so njegovi novi delodajalci, podjetje Brown Bayley, ponudili tržišču feritne zlitine, to je izboljšanje martenzitnih litin; te pa je mogoče obdelovati vroče ali hladne, se ne utrudijo in so posebno koristne v arhitekturi ter za takšne reči, kot so okrasni deli avtomobilov.

(Nadaljevanje na 8. strani)

V razmislek pred novim mandatnim obdobjem

V naši železarni se pri samoupravnem odločanju vedno pogosteje srečujemo s pogledom male prisotnosti članov samoupravnih organov in delegacij na sejah. Včasih se pojavi celo problem sklepčnosti posameznih sej. Samoupravni organi in delegacije ta problem sicer zaznavajo, vendar gredo preko njega in ga jemljejo kot nekaj samo po sebi umevnega, ne da bi zanj iskali vzroke in predlagali rešitve. Za določen del odsotnosti članov samoupravnih organov in delegacij bi lahko rekli, da so krivi nezainteresirani delegati.

Vendar ležijo pomembnejši vzroki za odsotnost članov samoupravnih organov in delegacij v samem samoupravnem procesu. Tu mislimo predvsem na nepravilnosti, ki se v tem procesu pojavljajo. Tako imamo še vse preveč opravka s celimi gorami materiala za seje, ki je za delegate in člane samoupravnih organov težko razumljiv. Seje so dolge, s celotno vrsto točk dnevnega reda, od katerih se večina konča s sklepom: »Člani so se seznanili z...«. Razprave na sejah so dolge in včasih brezplodne itn. Zaradi vsega tega delegatom zmanjkuje časa in potrpljenja. Mislimo, da bi bilo potrebno cel sistem sa-

moupravnega odločanja v naši železarni poenostaviti tam, kjer ga po nepotrebnem kompliciramo. Predvsem bi to lahko storili pri kratkem in razumljivem informiranju za seje, pri pripravi dnevnih redov sej tako, da se ne bi razpravljalo po nepotrebnem o že znanih stvareh, dogovoriti bi se bilo potrebno o omejenem času za razpravo in se tega tudi držati. S tem in podobnim bi prihranili delegatom precej časa in jim omogočili lažje in kvalitetno odločanje, kar bi imelo za posledico tudi večje udeleževanje sej. Ne nazadnje, prihranjeno bi nam bilo precej papirja in denarja.

V tem kratkem razmišljanju smo samo nakazali nekatere vzroke za problemne sklepčnosti ter za njihovo reševanje. To naj bi bila samo vzbuda za razmišljanje o tem. O problemih v samoupravnem procesu v naši delovni organizaciji bo tekla beseda na akcijski konferenci ZK, prav tako pa bodo o tem spregovorili tudi na naših samoupravnih organih. Verjamemo lahko, da se bodo na vseh teh nivojih našle rešitve za opisani problem, kakor tudi za vse ostale probleme, ki vplivajo na samoupravni proces v naši delovni organizaciji.

P. O.

Prognoza oskrbovanja SŽ s kovinskim vložkom

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Ob tem se odpira vprašanje, ali so dogovorjeni delitveni odnosi, po katerih bi slovenske livarne sprejemale od Dinosa in Surovine največ do 60.000 ton jeklenih odpadkov letno, v novih razmerah še družbeno upravičeni. Slovenske železarnice morajo namreč velik del kovinske substance uvažati ter pri tem uvoz pokrивati z izvozom, medtem ko slovenske livarne, ki z direktnim in indirektnim izvozom svojih izdelkov prav tako ustvarjajo devizni dohodek, svoje potrebe po jeklenih odpadkih v celoti pokrivajo iz jugoslovanskih virov. Zato bi morali z družbenim usmerjanjem porabe jeklenih odpadkov, kot strateške surovine doseči, da bodo livarne uvažale jeklene odpadke v enakem razmerju kot železarna. To vprašanje bi bilo potrebno pričeti reševati v okviru Gospodarske zbornice Slovenije in Gospodarske zbornice Jugoslavije.

V tabeli 1 je pri količinah jeklenega odpadka zbranega v Sloveniji predvideno, da se bodo od leta 1983 dalje povečale količine za 10.000 ton letno na račun izboljšane »delitvenega« razmerja med livarnami in železarnami. Količina v Sloveniji zbranega jeklenega odpadka za livarne naj bi se namreč omejila na največ 50.000 ton letno.

V skladu z naporji za čim boljše oskrbo z jeklenimi odpadki iz domačih virov bodo morale SŽ realizirati tudi projekti za pripravo in briketiranje ostružkov, kar bi omogočilo povečanje v Sloveniji zbranega in pripravljenega kovinskega vložka za proizvodnjo surovega jekla za okoli 40.000 ton letno. Idejni projekt za postavitev »pripravljalnice jeklenih ostružkov« z zmogljivostjo 50.000 ton briketov letno je pripravila Železarna Store, ki je prav tako z uspehom že poizkusila uporabo briketiranih ostružkov za izdelavo surovega jekla v električni peči. Računamo, da bo naprava s predvideno investicijsko vsoto 74.100.000 din s skupnim vlaganjem SŽ ter Dinosa in Surovine izgrajena do leta 1984 ter so zato v tabeli 1 ustrezno povečane dobave kovinskega vložka iz Slovenije za 10.000 ton leta 1984 in za 40.000 ton v naslednjih letih.

b) Jekleni odpadki nabavljeni v drugih republikah

Količina jeklenih odpadkov, ki so jih prejemale SŽ iz drugih republik, so znašale leta 1979 in leta 1980 okoli 60.000 ton letno. Spričo splošnega naraščajočega zanimanja za recikliranje jeklenih odpadkov je težko pričakovati, da bi se dobave za potrebe SŽ iz drugih republik v bodoče lahko povečale. Nasprotno, če upoštevamo, da se regionalno zapiranje trgov tudi pri zbiranju in uporabi jeklenih odpadkov ne bo moglo povsem preprečiti, prav posebno pa če se bodo uresničile namere za izgradnjo novih električnih peči v hrvatskih železarnah ter zaradi naraščajoče uporabe jeklenih odpadkov v livarnah, bi bilo potrebno na splošno računati z zmanjšanjem dobav jeklenih odpadkov iz drugih republik. Vendar ocenjujemo, da bi lahko nekoliko narasle dobave legiranih odpadkov, ki so sedaj v dobavah iz drugih republik udeležene s približno 10.000 tonami letno. Razen tega cenimo, da bo možno dobivati tudi že manjše količine predelanih lahkih odpadkov iz »šreder« naprav, od katerih se ena že gradi v Beogradu, druga pa se projektira za postavitev v okolici Zagreba. Ker bi bilo možno zbrati v Sloveniji 30.000 do 45.000 odsluženih avtomobilov in odvržene bele tehnike, racionalno obratovanje »šreder« naprave pa zahteva 100.000 ton vložka, bi izgradnja takšne naprave v Sloveniji prišla v poštev šele po letu 1985. Med tem časom pa bi bilo možno, da bi odpadke za »šreder« zbirala v Sloveniji Dinos in Surovina ter jih pošiljala na predelavo v najbližjo napravo zunaj Slovenije. V sodelovanju z obema slovenskima organizacijama za zbiranje odpadkov bi bilo potrebno analizirati, ali bi tak način pridobivanja jeklenih odpadkov bil racionalen. Ne glede na možnosti predelave v Sloveniji zbranih odpadkov bi morale Slovenske železarnice vzpostaviti kontakte z delovnimi organizacijami s »šreder« napravami zunaj Slovenije in najti ustrezne oblike sodelovanja (Unija, Zagreb).

Ocenjujemo, da bi s povečanjem dobav legiranih odpadkov in predelanimi odpadki iz »šreder« naprav bilo možno zadržati skupne dobavljene količine jeklenih odpadkov iz drugih republik tudi v bodoče na dosedanji ravni, to je okoli 60.000 ton letno.

Jekleni odpadki iz uvoza

Ker je dobava potrebnega kovinskega vložka iz domačih virov omejena, bodo SŽ tudi v bodoče morale uvažati del potrebne kovinske substance. Kot posledica rastoče proizvodnje surovega jekla in zmanjšanja lastne proizvodnje grodja pa se bo odvisnost SŽ od uvoza v naslednjih letih še močno povečala. SŽ bodo morale uvoziti sledeče količine vložka za proizvodnjo jekla (v tonah):

1981	1982	1983	1984	1985	Po l. 1985
226.000	266.000	275.000	275.000	333.000	454.000

Uvoz kovinskega vložka za potrebe SŽ je v tabeli 1 razdeljen na tri različne vire, in sicer:

a) Indirektni uvoz preko Brodospasa z nabavljanjem in razrezovanjem odsluženih ladij. Jekleni odpadki, pridobljeni z razrezovanjem odsluženih ladij, predstavljajo v glavnem kvalitete jeklene odpadke, vendar pa spadajo po ceni franko Split med najdražje vrste jeklenega vložka — glej tabelo 1 — na kar vplivajo visoke cene ladij in visoki stroški razrezovanja zaradi zastarele tehnologije. Razen tega je ta vložek obremenjen še z višjimi stroški prevozov zaradi daljših pre-

voznih poti iz Splita do SŽ. Zaradi visoke cene bodo količine, ki jih bo dobavljal Brodospas, verjetno tudi v bodoče ostale omejene. Kljub temu se SŽ temu viru jeklenih odpadkov v bodoče ne bi smeli povsem odpovedati. Potrebno je intenzivirati različne oblike sodelovanja z Brodospasom na dolgoročni osnovi ter tako pomagati posodobiti razzanje in pripravljanje jeklenega odpadka, prav tako pa tudi racionalizirati celotno poslovanje. SŽ se bodo morale povezati z drugimi jugoslovanskimi komitenti Brodospasa (predvsem z Železarno Sisak) ter skupno pomagati iskati najustreznejšo lokacijo za razrez ladij in razvijati takšne oblike organizacije Brodospasa in njegove povezave z železarnami, ki bodo zagotavljale čim racionalnejše poslovanje.

b) Uvoz — direktni — jeklenega odpadka. SŽ so v zadnjih letih uvozile okoli 160.000 ton jeklenih odpadkov, od tega okroglo 100.000 ton iz ZSSR, ostalo pa iz dežel zapadne Afrike, Bolgarije in le manjše količine iz drugih dežel Evrope. Jugoslavija je doslej na temelju blagovne liste prejela iz ZSSR okoli 200.000 ton jeklenih odpadkov letno, od katerih je bilo 31 % dodeljenih SŽ. Preostalo količino, to je okoli 40.000 ton letno, so SŽ prejemale iz ZSSR na temelju blagovne menjave.

V sedanjem trenutku, ko sta energetska kriza in recesija v črni metalurgiji zajeli večji del sveta, je težje kot kdajkoli poprej prognozirati dolgoročni razvoj svetovne trgovine z jeklenimi odpadki. Vendar lahko s precejšnjo gotovostjo predpostavljamo, da bo tržišče Evropske gospodarske skupnosti — zaradi obstoječega posebnega režima za izvoz jeklenih odpadkov — za Jugoslavijo ostalo še naprej praktično zaprto. Prav tako ni računati na povečane možnosti za nabavo jeklenih odpadkov v ZDA, ki spadajo sicer med največje izvoznike jeklenih odpadkov na svetu glede na to, da so tudi tam vse bolj prisotne zahteve, da bi se v bodoče izvoz jeklenih odpadkov omejil oziroma kontingentiral.

Kot potencialni viri za uvoz jeklenih odpadkov ostajajo zatorej tudi v bodoče v glavnem dosedanji dobavitelji, to je ZSSR in države v razvoju, vendar pa tudi za te izvore manjkajo takšne informacije, ki bi omogočile zanesljivo planiranje dobav za naslednje razdobje. Tako npr. izhaja iz podatkov in anket »International Iron and Steel Institute« iz leta 1978, da bo ZSSR v letu 1985 razpolagala s 5,5 milijonov ton presežka jeklenih odpadkov (več kakor največji izvoznik ZDA, kjer so presežki za leto 1985 ocenjeni s 3,4 milijoni ton). Na drugi strani pa je znano, da tudi na vzhodu pridajajo vedno večji pomen reciklirani odpadki. Razen tega je iz raznih podatkov iz različnih mednarodnih srečanj metalurgov in naših neposrednih kontaktov s predstavniki črne metalurgije ZSSR možno zaključiti, da namerava ZSSR v bodoče omejiti oziroma celo povsem ukiniti izvoz jeklenih odpadkov. Čeprav Jugoslavija še ne razpolaga s podatki, kolikšen bo uvoz jeklenih odpadkov iz ZSSR v letu 1981 in naslednjih letih srednjeročnega razdobja, iz naslova blagovne menjave in iz naslova blagovne liste, je vendar realno pričakovati, da se dosedanji obseg dobav jeklenih odpadkov iz ZSSR za Jugoslavijo v naslednjem razdobju ne bo bistveno spremenil. Po vsej verjetnosti bodo narasle zahteve za povečanje deleža v delitvi dobavljenih količin iz ZSSR s strani posameznih jugoslovanskih železarn in livarn.

Tudi za uvoz iz Bolgarije, ki je za potrebe SŽ leta 1980 dosegel 12.000 ton, ni pričakovati, da bi se lahko v naslednjem obdobju bistveno povečal. Ostane še uvoz iz držav v razvoju, ki je v zadnjih letih za potrebe SŽ narasel od okroglo 10.000 ton leta 1975 na 40.000 ton leta 1980. Čeprav tam vse večje možnosti za obsežnejše zbiranje še niso izčrpane, bodo tudi v bodoče omejitveni faktorji raztreseni viri, nezadovoljiva organizacija zbiranja in odkupovanja odpadkov, slaba opremljenost pristanišč ter neurejen transport, razen tega pa se povečuje tudi povpraševanje s strani bližnjih držav (Španija, Libija).

(Nadaljevanje in konec v prihodnji številki)

Pogled na Store I, tokrat iz jugozahodne smeri

Kresovanje

Na predvečer delavskega praznika se je ob mlaju na Lipi zbralo veliko število krajanov. Ob tradicionalni smreki, za postavitev katere se vsako leto potrudijo prizadevni štorski gasilci, in grmadi — ognju (delo mladincev naselja Lipa) se je od 18. ure naprej odvijal program, ki so ga izvajali godba štorskih železarjev, pevski zbor in mladinska recitatorska skupina iz Šentjurja.

so le delavci Železarne (pobudo za ustanovitev je dal sindikat), zato vabijo v svoje vrste vse občane štorske KS in tudi od drugod. Vadijo v osnovni šoli ob ponedeljkih, sredah in petkih od 20. ure naprej. Krajanji s posluhom — dobrodošli!

Medtem ko se je zadnji večer v aprilu že nagibal v noč pred prvim majem, so goreli kresovi tudi po okoliških hribih, na Kresnikah, Pečovju, Srebotniku,

Vaja dela mojstra! Tega se zavedajo tudi člani novoustanovljenega pevskega zbora. Posnetek z vaje v OS Store

Slavnostni govornik je bil predsednik krajevnih konferenc SZDL Store, tovariš Zelič, ki je v svojem govoru orisal zgodovino praznovanja 1. maja, akcije krajevnih skupnosti v preteklem letu ter še poudaril, da se moramo vsi občani kar najbolj potruditi in prispevati svoj delež k sedanjim stabilizacijskim prizadevanjem. Letošnji praznik dela mineva prvič brez našega voditelja Tita, katerega veliko delo bomo nadaljevali.

Uveljavljena štorska godba na pihala je poleg partizanskih koračnic izvajala skladbe VIDOJKA, ROKOVNJACI in KONJUH PLANINOM. Vse do osme večerne ure, ko so prižgali velik kres, ki ga je pripravila mladina, so zvoki iz instrumentov vrlih »pleharjev« ustvarjali slavnostno razpoloženje.

Prijetno presenečenje vsem gledalcem je pripravil novoustanovljeni pevski zbor, ki se je tokrat prvič predstavil s tremi pesmimi s partizansko-narodnim napevom. Skladno in za samo štiri mesece trajajoče vaje tehnično dokaj dovršeno so pevci pod taktirko pedagoginje Bojane Jurkovnik zapeli svoje pesmi. Ne dvomimo, da bo ta prvi pevski zbor potem, ko smo v Štorah tako dolgo brez vsakega zbora, v prihodnosti dosegel visoko stopnjo kvalitete. Člani zbora ni-

v Šentjanžu in drugod. Tudi pokalo je vmes.

Pri kresovanju na Lipi smo obžalovali le, da prijetno dišečih čevapčičev, katerih vonj je dražil nosnice gledalcev ves čas trajanja programa, ni bilo mogoče kupiti za dinarje (pa tudi za devize ne), čeprav je informator dan poprej obljubljal, da je za jedačo in pijačo poskrbljeno!

Popolnoma prav je, da so bili postreženi vsi sodelujoči v programu, manj prav ali pa sploh ne, da je obenem »nastopilo« vse preveč gostov.

Verjetno mi bo kdo (prejšnji stavek štel v zlo; nič zato. Stabilizacijsko obnašati se moramo tudi pri majhnih stvareh. In dati vzgled!

Kragelj

SPOMNIMO SE...

V starosti 78 let je umrl 7. marca 1891 največji slovenski jezikoslovec Franc Miklošič. Prav zaradi njegovega obsežnega znanstvenega dela je postal Dunaj v minulem stoletju ugledno slaviščno središče. Med njegovimi številnimi spisi sta najpomembnejša Etimološki slovar slovenskih jezikov in Primerjalna slovnica slovanskih jezikov. Kot zanimivost povejmo, da je Miklošič napisal vsega 34 samostojnih knjig v 44. zvezkih in 108 krajših znanstvenih razprav.

ŠAH

ŽELEZARNA—PLANINA 25:11

Dne 10. 4. t. l. smo šahisti naše Železarne gostovali na Planini na povabilo tamkajšnjih šahistov. S šahisti s Planine smo se pomerili v hitropoteznem igranju na 5 minut in to na šestih deskah. Igrali smo po sistemu: vsak naš igralec z vsemi šestimi nasprotnimi igralci.

Zmagali smo z rezultatom 25:11. Posamezni rezultati naših šahistov so bili naslednji: Janežič 6 točk (dobil vseh šest partij), Stojnič 5 1/2 (6), Arzenšek 4 1/2 (6), Kumperger 4 (6), Škoberne 3 (6), Pipinič 2 (5), Drobne 0 (1).

OBCINSKO PRVENSTVO CELJE

Od 31. 3. do 14. 4. t. l. je trajal prvi spomladanski del moštvenega sindikalnega šahovskega pr-

venstva občine Celje. Po kakovosti so bile ekipe razdeljene v štiri lige s po 8 ekip. Naša ekipa je nastopila v 2. ligi, kjer so igrala še naslednje ekipe: Libela, Obnova, Elektro, UNZ, NT-RC, Pravosodje in Cinkarna. Med tekmovanjem sta odstopila UNZ in Elektro in so se njihovi rezultati črtali. Ostale ekipe so končale tekmovanje regularno. Ekipe so bile štiričlanske z eno rezervno. Igralni čas: 20 minut.

Železarna Store je s 14 1/2 točk zasedla 2. mesto in se uvrstila v 1. ligo, ki bo nadaljevala s tekmovanjem jeseni. Po posameznih deskah smo dosegli naslednje rezultate: 1. deska: Janežič 5 točk (iz 5 partij); 2. deska: Kumperger 2 (5); 3. deska: Čagalj 1 (1) in Arzenšek 3 (4); 4. deska: Potočnik 3 1/2 (5).

Karli Janežič

PA ŠE TO

V bridkosti zaradi nesrečne ljubezni in smrti svojega najboljšega prijatelja Matije Čopa je dr. France Prešeren spesnil epsko-lirsko pesnitev *Krst pri Savici*. V tej pesnitvi je razodel svoj idejni svet, ki ga je najbolj razvnel: gorečo, neuklonljivo ljubezen do domovine in svobode, združeno z romantično mislijo na veliko, svobodno slovansko družino narodov. Pesnitev *Krst pri Savici* je izšla v knjigi 14. aprila 1836, torej pred 145 leti.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujem za počastitev v obliki darilnega bona, ki mi ga je skupaj s čestitkami za praznik 1. maj izkazal sindikat DS za kadre in predsednica A. Tomažin. Po šestmesečni boleznimi me je ta gesta prijetno presenetila. Želel bi le še izraziti željo, da bi dobival Železarnja na dom, saj ga v vsem tem dolgem času prisilne odsotnosti z dela nisem nikdar dobil. Hvala.

Franc Kresnik, Laška vas
Služba zavarovanja

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem nabave in nabavno skladiščne službe se ob vstopu v pokoj iskreno zahvaljujem za poklonjeno darilo, ki mi bo vedno v drag spomin.

Se enkrat iskrena hvala!
Ivanka Sorec

ZAHVALA

Ob britki izgubi dragega moža, očeta, starega očeta
Ivana SINGERJA.

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali. Posebna zahvala upravi, sindikatu za venec, tov. Borisu Malcu za poslovilne besede, tovarniški godbi in pevcem.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili in počastili.

Zalujoča žena Anica, sin Jani in Cvetka z družinama

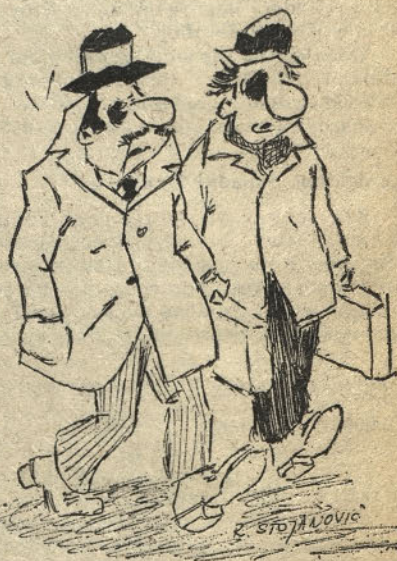
ZGODOVINA IZUMOV

(Nadaljevanje s 6. strani)

Toda z začetki nerjavečega jekla je povezano še veliko drugih izumiteljev in bilo bi krivično, če bi poskušali ustvariti vtis, da je bil Brearley osamljen in nerazumljen genij. V Združenih državah je igral pomembno vlogo F. M. Becket, ki je pripravil proces za izdelavo volframovega-kromovega jekla že leta 1884 in je bil tudi eden izmed pionirjev avtomobilske industrije (bencinski motor je izdelal leta 1893). Guillet in W. Giesen sta razvila tretjo skupino nerjavečih jeklenih zlitin, ki so bile odporne zoper visoke temperature in zoper udarce; to so avsteniti, ki se zdaj množično uporabljajo v prehrabeni industriji, za kemično opremo in zgorevalne komore. Toda tudi v tem primeru so le delno spoznali odpornost zoper korozijo, zato je pravilneje, če zasluže za to skupino pripišemo Edwardu Maurerju in Bennu Straussu iz raziskovalnega oddelka nemškega podjetja Krupp, kjer so jo najprej izdelali leta 1912.

Danes izdelujejo več kot sto različnih nerjavečih jekel, ki se uporabljajo na najrazličnejših področjih, od vesoljskih vozil do nakita.

Iz knjige »Heureka«

Naša šefa sta si vedno bolj podobna... saj celo iste značke delita

STORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Građišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.